

Provinciale Staten

Clustercode NW
Ons kenmerk DOC-00553567
Uw kenmerk -
Bijlage(n) 1

Maastricht 24 oktober 2023
Verzonden 24 oktober 2023

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen inzake waterkwaliteit Maas

Van het lid : mevrouw E.A. Schuuring
Fractie : PvdA
Inzake : waterkwaliteit Maas

Vraag 1

Deelt GS de mening dat de kwaliteit van het water in de Maas beter beschermd moet worden?

Antwoord

De Maaswaterkwaliteit verdient zeker aandacht, ook gelet op het feit dat de Maas dient als bron voor de drinkwaterproductie.

Vraag 2

In welke gevallen is de provincie bevoegd gezag voor de lozingsvergunningen in de Maas en haar toevoerrivieren? Wanneer ligt deze verantwoordelijkheid bij het waterschap, Rijkswaterstaat of gemeenten?

Antwoord

De provincie is niet het bevoegd gezag voor lozingen op de Maas of voor de Maaswaterkwaliteit. Voor lozingen op de Maas is Rijkswaterstaat het bevoegde gezag en voor lozingen op de beken die uitmonden op de Maas is dat het Waterschap Limburg. Bij vergunningverlening voor directe lozingen moet het bevoegde gezag (Waterschap en Rijkswaterstaat) toetsen aan de waterkwaliteitseisen die in de EU-Kaderrichtlijn water zijn gesteld.

Het Waterschap Limburg draagt daarnaast onder meer zorg voor de zuivering van afvalwater van huishoudens en bedrijven. Het effluent (het gezuiverde afvalwater) moet bij lozing op het oppervlaktewater voldoen aan de daaraan gestelde wettelijke eisen.

Vraag 3

Op welke andere manieren is de provincie betrokken bij de waterkwaliteit van de Maas en haar toevoerrivieren en de kwaliteit van het drinkwater dat hier gewonnen wordt?

Antwoord

De Provincie is in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht het bevoegd gezag voor bedrijven vanaf een (wettelijk) bepaalde omvang met milieueffecten. Voor de milieuaspecten wordt bij vergunningverlening getoetst aan de wettelijke normen en BBT (Best Beschikbare Technieken) waarbij wij verplicht zijn voor de lozingen op het (gemeentelijk) riool een bindend advies te vragen aan het Waterschap Limburg. Dat advies nemen wij over.

Vraag 4

Bestaat er een totaaloverzicht van gevaarlijke en giftige stoffen die geloosd worden in de Maas? Zo niet, bent u bereid om met Rijkswaterstaat, het Waterschap Limburg en betrokken gemeenten in gesprek te gaan over hoe dit overzicht tot stand kan komen?

Antwoord

[RWS Vergunningen - dashboard \(arcgis.com\)](#) geeft een overzicht van alle vigerende lozingsvergunningen van Rijkswaterstaat en de waterschappen. Er kan gezocht worden op stoffen die als lozingsnorm in de watervergunning staan. Niet alle lozingen zijn vergunningplichtig: sommige vallen onder algemene regels. Voor deze lozing geldt dat de omvang vaak onbekend is. De vigerende vergunningen in Wallonië zijn te vinden op <http://environnement.wallonie.be/emissions-industrielles/>.

Vraag 5

Is er contact met Belgische overheden over lozingen die in het Belgische gedeelte van de Maas plaatsvinden? Zo ja, welk karakter heeft dit contact en tot welke resultaten leidt dit?

Antwoord

Rijkswaterstaat voert, als beheerder van het Nederlandse deel van de Maas, regelmatig overleg met de waterbeheerders uit Vlaanderen en Wallonië in een zogenaamd tripartite overleg. Belgische lozingen die een impact kunnen hebben op de waterkwaliteit in de Nederlandse Maas worden in dat overleg besproken.

Vraag 6

Hoe kan het dat het makkelijker te achterhalen is welke lozingen in Wallonië hebben plaatsgevonden, terwijl dit in Limburg zo lastig is. Kunnen wij dit transparanter maken en welke rol kan de Provincie hierin spelen?

Antwoord

Vergunde lozingen zijn zowel in Nederland als in Wallonië te achterhalen, zie het antwoord op vraag 4.

Vraag 7

Hoe wordt gemeten en gecontroleerd of de stoffen die in de Maas aangetroffen worden overeenkomen met de afgegeven lozingsvergunningen?

Antwoord

Zoals in het antwoord op vraag 2 vermeld is Rijkswaterstaat verantwoordelijk voor de monitoring van de kwaliteit van het Maaswater. Voor meer informatie over de monitoring door Rijkswaterstaat verwijzen wij u naar [Aqualarm | Rijkswaterstaat](#). Rijkswaterstaat heeft ons bericht dat bestaande lozingsvergunningen zullen worden bezien en waar nodig herzien. Indien normoverschrijdingen in de Maas worden aangetroffen waarvan het vermoeden bestaat dat deze relatie hebben met bedrijven die hun afvalwater op rijkswater lozen, vinden extra metingen plaats.

De kwaliteit van het Maaswater dat wordt gebruikt voor de drinkwaterproductie wordt gemonitord door Waterleidingmaatschappij Limburg (WML). De oppervlaktewaterwinning die in Limburg wordt gebruikt voor de drinkwaterproductie is zodanig ingericht dat inname van verontreinigd Maaswater wordt voorkomen en dat de levering van drinkwater dat voldoet aan alle wettelijke kwaliteitseisen is geborgd. WML neemt Maaswater in voor de drinkwaterproductie in Heel. Dit water wordt in een waterbekken gepompt van waaruit het via pompputten langs de oever naar de waterzuivering wordt getransporteerd. Stroomopwaarts van het innamepunt wordt de kwaliteit van het Maaswater continu gemonitord. Indien verontreinigingen boven de geldende norm worden aangetroffen, wordt de inname van Maaswater gestaakt. Bedoelde verontreinigingen belanden daardoor niet in het waterbekken en de drinkwaterproductie kan doorgang blijven vinden.

Vraag 8

Is GS bereid om waar mogelijk (op nationaal en Europees niveau) in gesprek te gaan over een totaalverbod voor o.a. PFAS?

Antwoord

Begin dit jaar is op initiatief van Nederland reeds een voorstel voor een Europees verbod op PFAS ingediend (zie: [Verbod gebruik PFAS | RIVM](#)).

Vraag 9

In de discussies rondom Chemours wordt gesproken over mogelijkheden om PFAS en een aantal andere stoffen door bedrijven zelf te laten verwijderen in plaats van te lozen, zoals dit ook in de VS gebeurt. Is dit iets dat mogelijk ook aan bedrijven in Limburg gevraagd of opgelegd kan worden?

Antwoord

Bedrijven als Chemours welke in hun productieprocessen stoffen die onder de noemer PFAS vallen toepassen als een grondstof, zijn er in Limburg niet, althans niet onder het bevoegd gezag van Gedeputeerde Staten. In Limburg zijn er wel bedrijven die afvalstoffen verwerken. Nu bedoelde stoffen, niet of nauwelijks afbreekbaar zijn in het milieu en tot voor kort gebruikt mochten worden als grondstof in diverse productieprocessen om stoffen water-, vet- en vuilafstotend te maken (denk aan smeermiddelen, voedselverpakkingsmaterialen, blusschuim, antiaanbaklagen van pannen, kleding, textiel en cosmetica), komen deze stoffen ook overal in het milieu terug en worden ze ook in afvalstoffen teruggevonden.

Bedrijven die afvalstoffen verwerken waarin deze stoffen zitten en waarbij afvalwater vrijkomt, zullen de daarvoor in aanmerking komende BBT-technieken moeten toepassen om deze stoffen zoveel als mogelijk niet in het te lozen afvalwater terecht te laten komen. Voor de duidelijkheid: het gaat hierbij om indirecte lozingen, dat zijn lozingen op een gemeentelijk rioolstelsel welke uiteindelijk via een rioolwaterzuiveringsinstallatie, waar heel veel afvalwater bij elkaar komt en wordt behandeld, pas op het oppervlaktewater wordt geloosd. Gedeputeerde Staten draagt er zorg voor dat de bedrijven die indirect lozen de juiste technieken toepassen om PFAS e.d. zo veel als mogelijk uit de te lozen afvalwaterstromen te halen.

Gedeputeerde Staten worden hierbij (bindend) geadviseerd door het Waterschap Limburg. Overigens gaat het bij dit soort bedrijven om hoeveelheden PFAS e.d. welke in afvalstoffen voor kunnen komen die aanzienlijk geringer zijn dan bij industriële processen als die van Chemours vrij kunnen komen.

Rijkswaterstaat beoordeelt een lozing van een bedrijf conform de algemene waterkwaliteitsaanpak: bronaanpak, minimalisatie en immissietoets. Indien hier niet aan wordt voldaan, dient het bedrijf maatregelen te nemen.

Gedeputeerde staten van Limburg

voorzitter

secretaris

College van Gedeputeerde Staten
Provincie Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Maastricht, 17-9-2023

Betreft: Schriftelijke vragen inzake waterkwaliteit Maas

Geacht college,

Afgelopen maandag verscheen het artikel: “Waterbedrijven: Maas wordt viezer door lozingen en klimaatverandering” op nos.nl¹. De concentratie schadelijke stoffen in de rivier neemt toe, doordat er meer lozingen plaatsvinden en het waterpeil lager wordt. Het samenwerkingsverband waterbedrijven RIWA geeft aan dat de Maas beter beschermd moet worden, door o.a. beter te monitoren waar schadelijke stoffen vandaan komen. Ze wijzen op de gebrekkige vergunningen van bedrijven die deze stoffen lozen. Lang niet alle schadelijke stoffen die in de Maas worden gemeten, zijn terug te vinden in vergunningsvoorschriften van bedrijven. WML heeft aangegeven zich aan te sluiten bij deze oproep². Vorig jaar werden 79 stoffen in concentraties gemeten die boven de Europese streefwaarden liggen. Vanwege verontreinigingen moest in totaal 62 keer een innamestop of -beperking worden ingesteld bij de Nederlandse en Belgische drinkwaterbedrijven die water uit de Maas gebruiken. De verwachting is dat dit in de toekomst steeds vaker voor zal komen. In de Limburger van zaterdag 16 september (“Hoe komt het Maaswater opeens zo vuil?”) geeft hydroloog Pieter van Diepenbeek van WML aan dat vooral PFAS als toenemend probleem gezien wordt. Nu is pas ná lozing bekend welke stoffen in het Maaswater zitten, er wordt bijvoorbeeld een significante toename in PFAS-concentraties tussen Eijsden en Heel waargenomen, maar het is niet bekend welke bedrijven welke stoffen lozen. “Wel weten we dat de Geleenbeek een bijdrage levert aan de PFAS-vracht op de Maas [...], maar ook de Geul blijkt een bijdrage te leveren.”

Dit leidde bij onze fractie tot de volgende vragen:

1. Deelt GS de mening dat de kwaliteit van het water in de Maas beter beschermd moet worden?
2. In welke gevallen is de provincie bevoegd gezag voor de lozingsvergunningen in de Maas en haar toevoerrivieren? Wanneer ligt deze verantwoordelijkheid bij het waterschap, Rijkswaterstaat of gemeenten?
3. Op welke andere manieren is de provincie betrokken bij de waterkwaliteit van de Maas en haar toevoerrivieren en de kwaliteit van het drinkwater dat hier gewonnen wordt?
4. Bestaat er een totaaloverzicht van gevaarlijke en giftige stoffen die geloosd worden in de Maas? Zo niet, bent u bereid om met Rijkswaterstaat, het Waterschap Limburg en betrokken gemeenten in gesprek te gaan over hoe dit overzicht tot stand kan komen?
5. Is er contact met Belgische overheden over lozingen die in het Belgische gedeelte van de Maas plaatsvinden? Zo ja, welk karakter heeft dit contact en tot welke resultaten leidt dit?
6. Hoe kan het dat het makkelijker te achterhalen is welke lozingen in Wallonië hebben plaatsgevonden, terwijl dit in Limburg zo lastig is. Kunnen wij dit transparanter maken en welke rol kan de Provincie hierin spelen?
7. Hoe wordt gemeten en gecontroleerd of de stoffen die in de Maas aangetroffen worden overeenkomen met de afgegeven lozingsvergunningen?
8. Is GS bereid om waar mogelijk (op nationaal en Europees niveau) in gesprek te gaan over een totaalverbod voor o.a. PFAS?

¹ <https://nos.nl/artikel/2490054-waterbedrijven-maas-wordt-viezer-door-lozingen-en-klimaatverandering>

² <https://www.1limburg.nl/nieuws/2284298/wml-staat-achter-oproep-riwa-krijg-zicht-op-lozingen>

9. In de discussies rondom Chemours wordt gesproken over mogelijkheden om PFAS en een aantal andere stoffen door bedrijven zelf te laten verwijderen in plaats van te lozen, zoals dit ook in de VS gebeurt. Is dit iets dat mogelijk ook aan bedrijven in Limburg gevraagd of opgelegd kan worden?

Vertrouwend op uw beantwoording binnen de gestelde termijn,

Namens de PvdA fractie,

EA Schuuring

.